

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 47

6802 sayılı Gider vergileri Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ve Ticaret, Maliye ve Plân komisyonlarına (1/365)

T. C.

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 47

7 . 1 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 1 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Başbakan
İ. İnönü

GEREKÇE

Bilindiği üzere 13 . 7 . 1957 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 ncü maddesi gereğince, banka ve sigorta muamelelerinden % 15 ve kambiyo muamelelerinden onbinde dört buçuk nisbetinde Hizmet Vergisi alınmaktadır.

Takdim kılınan tasarının birinci maddesiyle, banka ve sigorta muamelelerine ait vergi nisbetinin % 20 ye çıkarılması derpiş edilmiş, kambiyo muamelelerine ait nisbet ise aynen ipka olunmuştur.

Vergi nisbetinin artırılmasının sebepleri aşağıda açıklanmıştır.

Kalkınma plânının gerektirdiği iç finansman ihtiyacının enflasyoncu yollara başvurmada, sağlam ve sıhhatli kaynaklardan karşılanması için yeni vergiler ihdası veya mevcut vergi nisbetlerinin yükseltilmesi zorunda kalındığı yüksek malûmlardır.

Bu maksatla yapılan çalışmalar sonunda vatandaşları tazyik etmeyecek, iktisadi hayatın gelişmesini engellemeyecek ve umumi fiyat seviyesinin yükselmesine sebebiyet vermeyecek konuların seçilmesine bilhassa itina edilmektedir.

Bu düşüncelerin ışığı altında yapılan tetkikler neticesinde banka ve sigorta muameleleri vergisi nisbetinin bir miktar artırılmasının mümkün bulunduğu neticesine varılmıştır.

Bilindiği üzere, 2279 sayılı (Ödünç Para Verme İşleri Kanunu) nun muhtelif kanunlarla değiştirilmiş olan 9 ncü maddesi ile, ödünç para verme işlerinde ve mevduat kabulünde alınacak ve verilecek faiz nisbetlerini tesbite Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Bu hükme istinaden 18 . 5 . 1961 ve 5/1225 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile tasdik olunan 10 . 5 . 1961 tarihli ve 103 sayılı (Banka kredilerini tanzim komitesi) kararı ile, ödünç para verme işlerinde alınacak âzami faiz nisbeti % 10,5;

Zirai kredilerle, ihraat finansmanına ve esnaf kredilerine uygulanacak faiz nisbetleri ise % 9 olarak tesbit edilmiştir.

Gider Vergileri Kanunu gereğince bankalardan alınmakta olan Hizmet Vergisi, intikalî bir vergi olduğu cihetle, bankalar tarafından müşterilerine aksettirilmektedir. Halen % 15 nisbetinde olan bu vergi dolayısıyla faiz nisbeti, bankanın aldığı faizin % 10,5 olduğu kabul edilirse % 12,07 ye yükselmektedir.

Gider Vergisi nisbetinin % 15 ten % 20 ye çıkarılması halinde, bu artışın tesiri % 0,53 fazlasıyla % 12,6 olacaktır. Yani, Gider Vergisi nisbetinde artırma yapılması, kredilerin pahalılaşmasına yüzde yarım civarında bir tesir icra edecektir. Faiz nisbetinin % 9 olması halinde ise bu tesir, yüzde yarımın altında, yani % 0,45 olacaktır.

Binaenaleyh, banka muameleleri vergisi nisbetindeki bu artış, umumi iktisadi hayatımızda hissedilir bir tesir icra etmeyecektir. Kaldığı, 10 milyar lira umumi kredi hacminin üçte birine yaklaşan zirai kerdiler, 3202 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Kanununun 50 nci maddesi ile esasen bu vergiden muaf tutulmuştur. Ayrıca Vergi Reform Komisyonunca hazırlanmış olan gider vergileri kanunu tasarısı ile, ihracatın finansmanında kullanılan kredilerden dolayı bankaların aldıkları paraların da vergiden istisna edilmesi derpiş edilmiştir. Binaenaleyh vergi nisbetinin artırılmasının bu iki sahada tesiri olmayacaktır. Mevduata ait faizlere gelince, bu faizler bankalar tarafından mevduat sahiplerine verilmektedir. Gider Vergileri Kanunu ile sadece bankaların aldıkları paralar vergi mevzuuna alındığından, bankaların mevduat sahiplerine ödedikleri faizler esasen vergiye tabi bulunmaktadır.

Sigorta şirketlerinden alınan Gider Vergisi nisbeti de halen % 15 dir. Bu tasarı ile bu vergi nisbetinin de % 20 ye çıkarılması derpiş edilmiştir.

Ancak, sigorta şirketlerine ait vergi nisbetinin artırılması, fazla varidat elde edilmesi maksadına dayanmamaktadır. Halen sigorta muamelelerinden, 1324 sayılı Damga Resmi Kanununun 17 nci maddesi mucibince Damga Resmi alındığı gibi, Gider Vergileri Kanununa göre de, banka ve sigorta muameleleri vergisi alınmaktadır. Vergi reform çalışmaları sonunda tek mevzudan muhtelif vergiler alınması hallerinde, bu vergilerin birleştirilmesi ve tek vergi olarak alınması yoluna gidilmesi uygun görülmüştür. Bu mülâhazalara binaen, sigorta muameleleri üzerinden alınmakta olan Damga Resminin, Damga Vergisi kanun tasarısı ile kaldırılması ve kaldırılan Damga Resmini karşılamak üzere, Sigorta Muameleleri Vergisi nisbetinin de yangın sigortalarında % 20 ye, diğer sigortalarda % 18 e çıkarılması derpiş edilmiştir.

Bu duruma göre, sigorta şirketlerinden alınan Gider Vergisinde, (Damga Vergisi kanun tasarısı ile bu mevzuların vergi dışında bırakıldığı göz önünde tutulunca) yangın sigortalarına ait vergi nisbetinde fiilen her hangi artırma yapılmadığı, diğer sigorta muamelelerinde ise vergi nisbetini % 2 ye kadar artırılmış olduğu neticesine varılmaktadır.

Tasarının ikinci ve üçüncü maddeleri mütat maddelerden ibarettir.

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Karar No. 8
Esas No. 1/365

10 . 1 . 1963

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı ilgili bakanlık temsilcilerinin iştirakleriyle komisyonumuzda görüşüldü :

Kanun tasarısı gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar komisyonumuzca uygun görülmüş ve kanun tasarısı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili	Sözcü		
Balıkesir	Ankara	Ankara	Ağrı
C. Kamputat	İ. Gence	M. Mıncıoğlu	Muhalifim, muhalefet şerhim ilişiktir N. Güngör
Burdur	İstanbul	İstanbul	Urfa
N. Yavuzkan	N. Öktem	V. Özarar	O. Ağan

Bu kanunun esasına muhalif olmamakla beraber bankaların aldıkları faiz komisyon ve sâir masraflarının çok fazla olduğu cihetle bu zamlarla tüccara yeni bir külfet yüklenmektedir. Bankalarca alınan aşırı masraflar indirildikten sonra böyle bir zam düşünülebilir.

Ağrı
N. Güngör

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 1/365
Karar No. : 42

16 . 1 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 5 . 1 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında», Ticaret Komisyonundan muhavvel kanun tasarısı Maliye, Ticaret Bakanlığı ve Odalar Birliği mümessillerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Kanuna müstenit gerekçede arz ve izah edildiği veçhile, Kalkınma Plânının gerektirdiği iç finansman ihtiyacının sağlam ve sıhhatli kaynaklardan karşılanması ve enflasyon istikametine sapılmaması; ya mevcut vergi nisbetlerinin yükseltilmesi veya yeni vergiler ihdası mecburiyetine vâbeste bulunmaktadır. Fakat şu da muhakkak ki, seçilecek konularda iktisadi hayatın inkişafına mâni olmayacak ve fiyatlarda her hangi bir yükselmeye sebebiyet verilmeyecek bir faktörü aramak mecburiyetindeyiz.

Banka ve Sigorta muameleleri vergisi nisbetinin % 15 ten % 20 ye çıkarılması, umumi iktisadi hayatımızda hissedilir bir tesir icra etmeyecektir.

Nitekim 10 milyara varan umumi kredi hacminin üçte birine yaklaşan Zirai Krediler ile ihracatın finansmanında kullanılan kredilerden dolayı bankaların aldıkları paralar bu vergiden istisna edilmiş bu iki sahayı tesiri şümulü dışında bırakmıştır.

Keza, Gider Vergisi nisbetinde artırma yapılması kredilerin pahalaşmasına yüzde yarım civarında bir tesir icra edecektir.

Sadece bankaların aldıkları paralar vergi mevzuuna alınmakta, mevduat sahiplerine ödedikleri faizler ise esasen vergiye tabi bulunmamaktadır.

Sigorta Şirketlerinden alınan Gider Vergisinin yangın sigortalarına mütaallik vergi nisbetinde fiilen bir artırma yapılmamış, diğer sigorta muamelelerinde ise vergi nisbetinin % 2 ye kadar artırıldığı neticesine varılmıştır.

.Yapılan bu zamla yıllık varidatın miktarındaki tahmin edilen artış 80 milyon lira civarındadır.

Bu itibarla tasarı komisyonumuzda müspet mütalâa edilmiş ve gerekçesiyle birlikte aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkan
Gümüğüane
N. Küçükler

Bu rapor Sözcüsü
Aydın
Nedim Müren
İmzada bulunamadı

Adana
Muhalifim
Y. Aktimur

Ağrı
Muhalefet Şerhim eklidir
N. Güngör

Kocaeli
C. Babaç

Manisa
Y. Yakut

Ordu
O. N. Hazinedar

Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Plân Komisyonu
Esas No: 1/365
Karar No: 20

28 . 1 . 1963

MİLLET MECLİSİ YÜKSEK BAŞKANLIĞINA

«6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı» ve Maliye Komisyonu raporu komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Bakanlığı temsilcileri de hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

Gerekçesinde de belirtildiği üzere, tasarı ile, kalkınma plânının gerektirdiği iç finansman ihtiyacının karşılanması maksadıyla Banka ve sigorta şirketlerinden alınmakta ve halen % 15 olan vergi nisbetinin % 20 ye çıkarılması derpiş edilmektedir.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakereler neticesinde tasarıнын sevki yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Haltay
Ş. Inal

Başkan V.
Balıkesir
F. İslimyeli

Sözcü
Ordu
A. H. Onat

Artvin
Muhalifim.
S. O. Avcı

Aydın
O. Apaydın

Balıkesir
A. A. Bolak

Bilecik
Ş. Binay
İmzada bulunamadı.

Kars
K. Okyay

Çanakkale
Ş. İnan

Çanakkale
Muhalifim.
R. Sezgin

Trabzon
A. Şener

Gümüşane
Muhalifim
S. Savacı

Hatay
A. S. Hocaoğlu
İmzada bulunamadı.

İzmir
N. Mirkelâmoğlu

Kırşehir
A. Bilgin

Konya
Söz hakkım mahfuzdur.
C. Yılmaz

Maraş
Söz hakkım mahfuzdur.
E. Kaplan

Siirt
A. Yaşa

Sinop
M. Alicanoğlu

Sivas
M. Vural

Yozgat
V. Uyar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 13 . 7 . 1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Nisbet :

Madde 33. — Banka ve sigorta muameleleri vergisinin nisbeti % 20 dir. Kambiyo muamelelerinde nisbet matrahın onbinde dört buçuktur.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5 . 1 . 1963

Başbakan
İ. İnönü

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
H. Dinçer

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
E. Alican

Devlet Bakanı ve
Başb. Yardımcısı
T. Feyzioğlu

Devlet Bakanı
A. Ş. Ağanoğlu
Devlet Bakanı
N. Öktem
Millî Savunma Bakanı
İ. Sancar
Dışişleri Bakanı
F. C. Erkin
Millî Eğitim Bakanı
Ş. R. Hatipoğlu
Ticaret Bakanı
M. Ete
Güm. ve Tekel Bakanı
O. Öztrak
Ulaştırma Bakanı
R. Oçten
Sanayi Bakanı
F. Çelikbaş
İmar ve İskân Bakanı
F. K. Gökay

Devlet Bakanı
R. Aybar
Adalet Bakanı
A. K. Yörük
İçişleri Bakanı
H. O. Bekata
Maliye Bakanı
F. Melen
Bayındırlık Bakanı
İ. Seçkin
Sa. ve So. Y. Bakanı
Y. Azizoglu
Tarım Bakanı
M. İzmen
Çalışma Bakanı
B. Ecevit
Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı
C. T. Karasapan